

Višji cilji na področju predelave odpadkov v EU

Veliki jesenski živilski seminar ZAKONODAJA IN TRENDI

6. november 2014, dvorana A, GZS

Antonija Božič Cerar
antonija.cerar@gzs.si
01 / 5898 196

Predlog direktive o spremembi direktiv

COM(2014)397 final, 2.7.2014

2008/98/ES o
odpadkih

2000/53/ES o
izrabljenih vozilih

94/62/ES o
embalaži in
odpadni
embalaži

2006/66/ES o
baterijah in
akumulatorjih ter
OBA

1999/31/ES o
odlaganju na
odlagališčih

2012/19/EU o
odpadni električni
in elektronski
opremi

Vir slik: SOKol ARSO

Ključne spremembe direktiv

- poenotenje pojmov in **večja pristojnost komisije** – delegirani in izvedbeni akti
- višji cilji za pripravo za ponovno uporabo in recikliranje **komunalnih odpadkov** na 70 % do leta 2030
- višji cilji za ponovno uporabo in recikliranje **odpadne embalaže**
- uvedba minimalnih pogojev za delovanje za **razširjeno odgovornost proizvajalca**
- omejitev odlaganja na odlagališčih za komunalne odpadke, ki niso ostanki odpadkov, do leta 2030 (manj kot 5%);
- preprečevanje nastajanja živilskih odpadkov v celotni prehranski verigi – zmanjšanje za najmanj 30 % med 1. januarjem 2017 in 31. decembrom 2025
- ...

Dodana definicija komunalnih odpadkov

“komunalni odpadki” pomenijo odpadke, določene v Prilogi VI:

Sestava komunalnih odpadkov

- komunalni odpadki vključujejo odpadke iz gospodinjstev in odpadke iz trgovine na drobno, malih podjetij, poslovnih zgradb in institucij (kot so šole, bolnišnice, vladne zgradbe), ki so po naravi in sestavi podobni odpadkom iz gospodinjstev, pri čemer te odpadke zbirajo občine ali se zbirajo v njihovem imenu

Sem spadajo:

- kosovni odpadki (npr. bela tehnika, pohištvo, vzmetnice)
- vrtni odpadki, listje, pokošena trava, smeti s cest...

Vključujejo odpadke iz istih virov, ki so jim podobni po sestavi in naravi ter:

- se ne zbirajo v imenu občin, temveč neposredno v okviru shem ROP ali zasebnih neprofitnih institucij...

Cilji za komunalne odpadke

- ✓ papir, kovine, plastika, steklo
 - **2015**: ločeno zbiranje vsaj za papir, kovine, plastiko in steklo
 - ~~2020: priprava za ponovno uporabo in reciklaža~~
 - najmanj 50% za papir, kovine, plastika, steklo iz gospodinjstev in po možnosti iz drugih virov
- ✓ najpozneje do **1.1.2020**: recikliranje in priprava za ponovno uporabo KO se povečata na najmanj 50 % teže
- ✓ najpozneje do **1.1.2030**: recikliranje in priprava za ponovno uporabo KO se povečata na najmanj 70 % teže

Cilji za odpadno embalažo

	do konca 2012	...2020	...2025	...2030
predelava odpadne embalaže	60			
priprava za ponovno uporabo in reciklaža odpadne embalaže	55-80	60	70	80
priprava za ponovno uporabo in reciklaža po materialih :				
plastika	22,5	45	60	
les	15	50	65	80
železne kovine	50	70	80	90
aluminij		70	80	90
steklo	60	70	80	90
papir in karton	60	85	90	

Razširjena odgovornost proizvajalcev (ROP=EPR)

ROP pomeni operativno in/ali finančno odgovornost proizvajalca za proizvod, razširjeno na popotrošniško stopnjo življenjskega cikla proizvoda.

[predlog sprememb 8. člena 2008/98/EC](#)

priloga: minimalne zahteve za ROP

ROP je strategija za varstvo okolja, ki ima cilj zmanjšati celokupni učinek proizvoda na okolje tako, da je proizvajalec proizvoda odgovoren za proizvod skozi ves njegov življenjski krog še posebej z obvezo sprejemanja zavrženih proizvodov, reciklažo in končno odstranitvijo odpadka

[Thomas Lindhqvist 1990](#)

Minimalne zahteve ROP?

ne sme postati transparentnost ! vzročale oviro
na trgu – enakopraven položaj domačin proizvajalcev in uvoznikov
jasna opredelitev vlog in odgovornosti
jasni cilji, merljivi, da bi dosegli cilje EU
informacije o razpoložljivih sistemih zbiranja za tiste pri katerih odpadki
končajo
transparentno poročanje o odpadnih tokovih z vidika nastajanja (dajanje
na trg), zbiranja, obdelave...in tudi o finančnih tokovih, plačila, dejanskih
stroških...
finančni prispevki proizvajalcev ali uvoznikov, ki pokrivajo celotne stroške
Σ ločeno zbiranje, obdelava, informiranje, zbiranje podatkov in poročanje
upoštevajo se prihodki od prodaje sekundarnih surovin
sistem nadzora shem – neodvisni,
ki preverja: ustreznost zbiranja in obdelave odpadkov, nadzor nad
zakonitostjo pošiljk, finančno poslovanje sheme

Spodbujanje eko-dizajna (okoljske zasnove)

- države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje zasnove proizvodov, da bi zmanjšale njihov vpliv na okolje in nastajanje odpadkov med proizvodnjo in poznejšo uporabo proizvodov, brez izkrivljanja notranjega trga
 - ⇒ vključuje ukrepe za spodbujanje razvoja, proizvodnje in trženja proizvodov,
 - ki so primerni za večkratno uporabo
 - ki so tehnično dolgotrajni
 - ki so potem, ko postanejo odpadki, primerni za ponovno uporabo in recikliranje
 - ⇒ upoštevajo se vsi učinki življenjskega cikla proizvodov

Spodbujanje eko-dizajna (okoljske zasnove)

- Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje zasnove **embalaže**, da bi zmanjšale njen vpliv na okolje in nastajanje odpadkov med proizvodnjo in poznejšo uporabo, če takšni ukrepi preprečujejo izkrivljanje notranjega trga ter ne ovirajo drugih držav članic pri skladnosti s to direktivo.
 - ⇒ vključuje ukrepe za spodbujanje razvoja, proizvodnje in trženja **embalaže**,
 - ki je primerna za večkratno uporabo
 - ki je tehnično dolgotrajna
 - ki je potem, ko postane odpadki, primerna za ponovno uporabo in recikliranje
 - ⇒ upoštevajo se vsi učinki življenjskega cikla **embalaže**

Izjava o skladnosti

Vzorec izjave o skladnosti glede na zahteve za uporabo evropskih standardov na področju embalaže in odpadne embalaže v skladu s standardom EN 13427:2004

oznaka embalaže	referenca na podlagi katerih je bila izdelana izjava		
poglaviti sestavni materiali			
Povzetek ocene			
Standard/Poročilo	merila na podlagi katerih je bila izdelana ocena	Izjava	Opomba
1.1. Preventiva z zmanjševanjem pri izvoru	minimalna zahteva v skladu s standardom SIST EN 13428 Embalaža – Previdne zahteve za proizvodnjo in sestavo – Preventiva z zmanjševanjem pri izvoru		
1.2. Težke kovine	zagotoviti, da so največje vsebnosti pod dovoljenimi vrednostmi v skladu s standardom SIST CR 13695-1: Embalaža – zahteve za merjenje in ovrednotenje težkih kovin in drugih nevarnih snovi v embalaži ter njihov izpostavljenost		
1.3. Nevarne snovi	minimalna zahteva v skladu s standardom SIST EN 13428 Embalaža – Previdna zahteva za proizvodnjo in sestavo – Preventiva z zmanjševanjem pri izvoru		
2. Večkratna uporaba	zagotoviti večkratno uporabo v skladu s standardom SIST EN 13429 Embalaža – Večkratna uporaba		
3.1. Embalaža je primerna za predelavo s suvnim recikliranjem	zagotoviti predelavo s suvnim recikliranjem v skladu s standardom Embalaža – Zahteve za embalažo, primerno za predelavo s suvnim recikliranjem SIST EN 13430		
3.2. Embalaža je primerna za energetsko predelavo	zagotoviti energetsko predelavo v skladu s standardom SIST EN 13431 Embalaža – Zahteve za embalažo, primerno za energetsko predelavo, vključno s dolgotrajno kamnino kurilna vrednost		
3.3. Embalaža je primerna za kompostiranje in biorazgradnjo	zagotoviti kompostiranje v skladu s standardom SIST EN 13432 Embalaža – Zahteve za embalažo, primerno za kompostiranje in biorazgradnjo – Preizkusa skema in ovrednotenje masic za sprejemljivost embalaže		

OPOMBA: skladnost z EN 13427 mora priložna odgovore na točke 1.1, 1.2, 1.3, in vsaj en priložni odgovor na eno od točk 3.1, 3.2, ali 3.3. Število je spodnja skema in večkratni uporabi mora točke 2 tudi vključiti priložni odgovor.

Harmonizirani** standardi

Proizvodnja in sestava	Večkratna uporaba	Predelava
Preprečevanje z zmanjševanjem na izvoru (SIST EN 13428:2004)	Večkratna uporaba (SIST EN 13429:2004)	Snovna predelava (SIST EN 13430:2004)
Zahteve za merjenje in overjanje štirih težkih kovin v embalaži (SIST CR-13695-1:2001)		Energetska predelava (SIST EN 13431:2004)
Zahteve za merjenje in overjanje nevarnih snovi v embalaži (SIST – TP CEN/TR 13695-2:2005)		Organska predelava, kompostiranje in biološka razgradnja (SIST EN 13432:2001)
Zahteve za uporabo evropskih standardov na področju embalaže in odpadne embalaže (SIST EN 13427:2004)		

** skladnost s standardi nakazuje izpolnjevanje bistvenih zahtev za embalažo

uravnovežen pristop!

- embalaža v prehranski industriji predstavlja 50% embalaže na trgu (po podatkih VB 70%)
- olajša sodobni način življenja
- preveč embalaže za 10% ⇒

- premalo embalaže za 10%
⇒ 100 % odpadka

uravnovežen pristop

Nemčija- osredotočeni na velik delež reciklaže

slike so simbolične

laminirana folija – ni možno
reciklirati
masa = 11 g
odpadek = 11 g

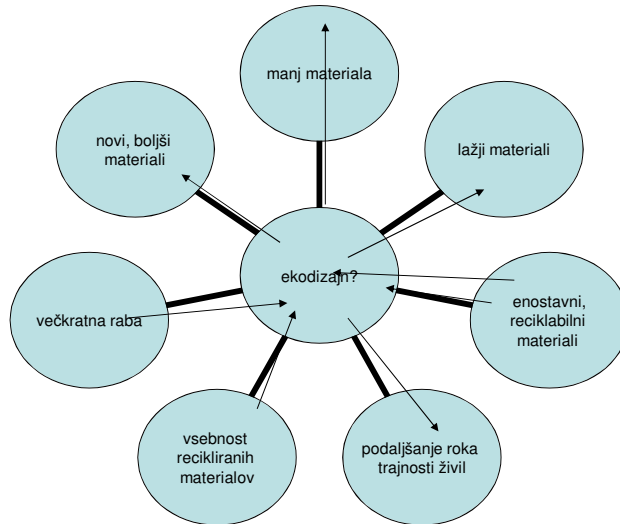

pločevinka
masa= 120 g
odpadek =24 g

steklena embalaža
masa= 470 g
odpadek =94,5 g

kaj je ekodizajn pri embalaži?

IMAGEEN – uvajanje okoljske zasnove v SMP s pomočjo EEN mreže

**cilj: optimizacija embalaže
in stroškov**

**Konferenca:
12. december 2014, GZS
Vabljeni!**